

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

تیام خزاعی

نام آزمون: تکلیف درس دهم فارسی دهم

تاریخ آزمون:

۱) معنای چند واژه در واژه‌های زیر غلط است؟

جنود (لشکر) - خور (زمین هموار) - وسواس (دودلی) - سوله (انبار فلزی) - رعب (هراس) - سردمدار (زورگو) - تکلف (خودنمایی) - اسوه (پیشوا)

- ۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

۲) کدام گزینه با عبارت زیر قرابت معنایی دارد؟

«تاریخ، مشیت باری تعالی است که از طریق انسان‌ها به انجام می‌رسد»

- ۱) گرچه ما را هست در ظاهر پروبالی چو تیر
 ۲) روشنی روز تویی شادی غم‌سوز تویی
 ۳) عاقبت منزل ما وادی خاموشان است
 ۴) رزق حق حکمت بود در مرتبت
- هست در دست کمان سررشته پرواز ما
 ماه شب‌افروز تویی، ابر شکر بار بیا
 حالیا غلغله در گنبد افلاک انداز
 کان گلوگیرت نباشد عاقبت

۳) در گروه کلمات زیر چند واژه غلط معنی شده است؟

«نسیان: فراموشی / خور: زمین پست / مقری: معترف / عَلم: درد و رنج / قرب: نزدیکی / رعب: شک و تردید / تواضع: فروتنی / سوله: سالن / سردمدار: رئیس»

- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۴) در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینه جملهٔ مرکب وجود دارد.

- ۱) آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند
 ۲) گوشه‌گیران زود در دل‌ها تصرف می‌کنند
 ۳) به شادی و آسایش و خواب و خور
 ۴) اگر پوسیده گردد استخوانم
- آیا بود که گوشهٔ چشمی به ما کنند
 بیشتر دل می‌برد خالی که بر کنج لب است
 ندارند کاری دل‌افکارها
 نگردد مه‌رت از جانم فراموش

۵) در کدام گزینه جملهٔ مرکب وجود دارد؟

- ۱) دل ریمیده ما را که پیش می‌گیرد
 ۲) سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند
 ۳) طمع در آن لب شیرین نکردنم اولی
 ۴) تا عاشقان به بوی نسیمش دهند جان
- خبر دهید به مجنون خسته از زنجیر
 همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند
 ولی چگونه مگس از پی شکر نرود
 بگشود نافه‌ای و در آرزو بیست

۶) معنای واژه‌های «عنا - رعب - مد - مشیت» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) آواز خوش - ترس و وحشت - بالا آمدن آب دریا - ارادهٔ الهی
 ۲) بی‌نیازی - ترس و وحشت - بالا آمدن آب دریا - ارادهٔ الهی
 ۳) صدای موسیقی - لرزش - کشیده شدن - خواست خدا
 ۴) بی‌نیازی - رعشه - پایین رفتن آب دریا - خواست پروردگار

۷) کدام واژهٔ مشخص شده در بیت، مشبه (رکن نخست) تشبیه نیست؟

- ۱) سرو بالای تو در باغ تصور بر جای
 ۲) صبحدم باید شدن در کوی او کز شاخ وصل
 ۳) تیر بالای او را جز دل هدف نشاید
 ۴) فرو گرفت جهان را چراغ همت او
- شرم دارم که به بالای صنوبر نگرم (تصور)
 هر گلی کت بشکفت بی‌خار باشد صبحدم (وصل)
 تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد (بلا)
 چو آفتاب که خنجرگذار و تیغ‌زن است (چراغ)

۸ بیت و با عبارت «و گذشته خویش را با وسواس یک قاضی می‌کاوند و سراپای زندگی خویش را محاسبه می‌کنند» قرابت معنایی دارند.

الف) تو پنداری که بدگو رفت و جان برد	حسابش با کرام الکاتبین است
ب) خرد ز پیری من کی حساب برگیرد	که باز با صنمی طفل عشق می‌بازم
پ) تو حساب خویشتن کن نه عتاب خلق سعدی	که بضاعت قیامت، عمل تباه داری
ت) اینجا بنگر حساب خویش هم امروز	کاینجا حاضر شدند مرسل و مرسل
- ۱ الف و ت ۲ ب و پ ۳ پ و ت ۴ الف و پ

۹ در کدام گزینه به نقش دستوری واژگان مشخص شده به درستی اشاره شده است؟
«بعضی دیگر از بچه‌ها گوشه خلوتی یافته‌اند و وصیت‌نامه می‌نویسند. آن روستایی جوانی که گندم و برنج و خربرزه می‌کاشته است، امشب سربازی است در خدمت ولّی امر».

- ۱ نهاد - مفعول - نهاد - نهاد - متمم - متمم
۲ نهاد - مفعول - مفعول - قید - مسند - متمم
۳ مفعول - مفعول - نهاد - قید - مسند - مضاف‌الیه
۴ مفعول - مفعول - معطوف - مفعول - نهاد - متمم - مضاف‌الیه

۱۰ بیت «یکدم آخر حجاب یکسو نه / تا برآساید آرزومندی» از جمله تشکیل شده است و واژه «آرزومندی» در نقش دستوری قرار دارد.

- ۱ مرکب - نهاد ۲ مرکب - مفعول ۳ ساده - نهاد ۴ ساده - مفعول

۱۱ همه گزینه‌های زیر آرایه‌های «تلمیح و تشبیه» دارند، به جز گزینه

- ۱ آنکه در جام خضر آب بقا ریخته است
۲ یارب این آتش که در جان من است
۳ یوسف گم‌گشته باز آید به کنعان غم‌مخور
۴ عطا از خلق چون جویی، گر او را مال ده‌گویی
۱ به لب تشنه ما زهر فنا ریخته است
۲ سرد کن، زان سان که کردی بر خلیل
۳ کلبه احزان شود روزی گلستان غم‌مخور
۴ به سوی عیب چون پویی، گر او را غیب‌دان بینی

۱۲ عبارت «تو گویی اشیا گنجینه‌هایی از رازهای خلقت هستند اما تو تا به حال در نیافته‌ای» با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

- ۱ از در و دیوار می‌بارد سخن
۲ گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید
۳ صورت زیبایی ظاهر هیچ نیست
۴ غم و شادی جهان را نبود هیچ ثبات
۱ تا کجا دریابد آن ره جان من
۲ چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها
۳ ای برادر سیرت زیبا بیار
۴ هر زمان حال وی از شکل دگر خواهد شد

۱۳ در هر یک از جملات زیر به ترتیب چه آرایه‌هایی به کار رفته است؟

- الف) «غروب نزدیک می‌شود»
ب) «اشیا گنجینه‌هایی از رازهای شگفت خلقت هستند»
پ) «آن روستایی جوان گندم و برنج و خربرزه می‌کاشته است»
ت) فضای نفوس را با یاد خدا معطر می‌کند.
- ۱ تشبیه - تشبیه - مراعات‌نظیر - مجاز
۲ تشبیه - تشبیه - مراعات‌نظیر - مجاز
۳ مراعات‌نظیر - استعاره - استعاره - استعاره
۴ مجاز - تشبیه - مراعات‌نظیر - تشبیه
۵ استعاره - تشبیه - مراعات‌نظیر - مجاز

۱۴ مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱ بلندی از آن یافت کاو پست شد
۲ زمین چون از تواضع خاک گشته
۳ چون شب‌نم اوفتاده بدم پیش آفتاب
۴ کم‌تر از درّه نه‌ای پست مشو عشق بورز
۱ در نیستی کوفت تا هست شد
۲ غبارش سرمه افلاک گشته
۳ مهرم به جان رسید و به عیوق برشدم
۴ تا به خلوت‌گه خورشید رسی چرخ‌زنان

۱۵

در کدام گزینه جمله مرکب وجود ندارد؟

- ۱) عقل می‌خواست کز آن شعله چراغ افروزد
 - ۲) اگر روم ز پیاش فتنه‌ها برانگیزد
 - ۳) چون حسن عاقبت نه به رندی و زاهدی است
 - ۴) هزار نقد به بازار کاینات آرند
- عین آتش شد از این غیرت و بر آدم زد
ور از طلب بنشینم به کینه برخیزد
آن به که کار خود به عنایت رها کند
یکی به سگه صاحب عیار ما نرسد

۱۶

بیت «دل هر ذره را که بشکافی / آفتابیش در میان بینی» با کدام عبارت قرابت معنایی دارد؟

- ۱) حق‌الله را خدا می‌بخشد اما وی از حق‌الناس.
- ۲) گذشته خویش را با وسواس یک قاضی می‌کاوند.
- ۳) اشیا گنجینه‌هایی از رازهای خلقت هستند.
- ۴) دل‌ها آنچنان صفایی می‌یابند که وصف آن ناممکن است.

۱۷

در کدام گزینه، جمله مرکب دیده نمی‌شود؟

- ۱) هر آن که گردش گیتی به کین او برخاست
 - ۲) چه وجود نقش دیوار و چه آدمی که با او
 - ۳) گوش در گفتن شیرین تو واله تا کی
 - ۴) از هر چه تو گویی به قناعت بشکیم
- به غیر مصلحتش رهبری کند ایام
سخنی ز عشق گویند و در او اثر نباشد
چشم در منظر مطبوع تو حیران تا چند
امکان شکیب از تو محال است و قناعت

۱۸

کدام بیت «فاقد» مفهوم عبارت زیر است؟

«تا با خاک انس نگیری، راهی به مراتب قرب نداری.»

- ۱) غبار دامن صحرائی خاکساری شو
 - ۲) به خاکساری ما صرفه نیست خندیدن
 - ۳) قطره‌آبی که دارد در نظر گوهر شدن
 - ۴) شده است گرد ز افتادگی سوار بر باد
- که تاج رفعت از این رهگذر توانی یافت
مکن به جام سفالین شراب بی‌غش را
از کنار ابر تا دریا تنزل بایدش
نشسته است ز گردن کشی نشان در خاک

۱۹ آرایه نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) آفتاب فتح در آسمان سینه مؤمنین درخششی عجیب دارد. «تشبیه»
- ۲) بچه‌های مهندسی جهاد کارهای مانده را راست و ریس می‌کنند. «جناس»
- ۳) وقتی اسوه تو، عباس بن علی (ع) باشد، چه باک اگر دست تو هدیه راه خدا شود. «تلمیح»
- ۴) آنها چه انسی با خاک گرفته‌اند. «کنایه»

۲۰

کدام نوع وابسته گروه اسمی را در بیت زیر نمی‌توان یافت؟

«تا زیر خاکی‌ای درخت تنومند / مگسل از این آب و خاک ریشه پیوند»

- ۱) صفت اشاره
- ۲) صفت بیانی
- ۳) مضاف‌الیه
- ۴) صفت تفضیلی

۲۱

مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) مردی نبود فتاده را پای زدن
 - ۲) بلندی از آن یافت کو پست شد
 - ۳) تواضع مرد را دارد گرمی
 - ۴) افتادگی آموز اگر طالب فیضی
- گر دست فتاده‌ای بگیری مردی
در نیستی کوفت تا هست شد
ز کبر آید بدی در نیکنامی
هر گز نخورد آب زمینی که بلند است

۲۲

کدام بیت، فاقد جمله وابسته است؟

- ۱) لطف و عطا و احسان پیوسته از تو آید
 - ۲) از تنگی دهانت یک ذره گفته باشد
 - ۳) جای گل است کویت ز آن جا مران به جورش
 - ۴) تا شاهد جمالت مستور باشد از من
- جرم و خطا و عصیان از ما بود همیشه
هر ذره کو به وصف گویا بود همیشه
بگذار تا دل من بر جا بود همیشه
اشکم میان مردم رسوا بود همیشه

۲۳) مفهوم کدام گزینه با مفهوم عبارت زیر متناسب است؟

«خاک، مظهر فقر مخلوق در برابر غنای خالق است.»

۱) تو مستغنی از هر چه در راه توست	نیاز همه سوی درگاه توست
۲) پیداست که در وصل هم آسودگی‌ای نیست	بیهوده به دریا نزنند دست به سر موج
۳) چو تقدیری به جز تقدیر حق نیست	همان تقدیر حق زین عبد جاری‌ست
۴) بی‌نیاز است ز خلق آنکه رسیده است به حق	فارغ از لفظ بود هر که به مضمون زنده است

۲۴) مفهوم عبارت «خدایش بیامرزاد که هر کسی از آن‌جا که هست، یک گام فراتر آید» به کدام گزینه نزدیک‌تر است؟

۱) یک قدم پیش، یک قدم به عقب	حال من وقت دیدنت این است
۲) یک قدم راه است بیدل از تو تا دامان خاک	بر سر مژگان چو اشک استاده‌ای هوشیار باش
۳) به عزم مرحله عشق پیش نه قدمی	که سودها کنی ار این سفر توانی کرد
۴) این‌جا هنوز هم یک قدم تا خداست	میان ما و رسیدن یک قدم هزار فرسنگ است

۲۵) کدام گزینه از مفهوم بیت زیر دور است؟

۱) فسرده‌گی مطلب از دلم که در ایجاد	که بعد از من افروزد از مدفن من
۲) اگر به تربت مجنون بری ز لیلی نام	به تیغ شعله بریدند ناف داغ مرا
۳) خاک شد دیده غم‌دیده مجنون و هنوز	فغان «احرق قلبی» بر آید از کفنش
۴) ز حسرت لب شیرین هنوز می‌بینم	چشم جان، جانب لیلی نگران است هنوز
	که لاله می‌دمد از خاک تربت فرهاد